

توسعه پایدار و شهر خلاق

(مفاهیم و شاخص‌ها)

مؤلفان:

علی باقری کشکولی

اصغر ضرابی

سرشناسه	:	باقری کشکولی، علی
عنوان و نام پدیدآور	:	توسعه پایدار و شهر خلاق (مفاهیم و شاخص ها) // مولفان: علی باقری کشکولی، اصغر ضرابی.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات صالحیان. ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری	:	۱۲۸ ص
شابک	:	978-622-214-374-9
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا
موضوع	:	شهرسازی - ایران - یزد (استان) - جنبه های زیست محیط
موضوع	:	City planning - iran-yazd (province)- environmental aspects
موضوع	:	توسعه پایدار - ایران - یزد (استان)
موضوع	:	Sustainable development iran- yazd (province)
موضوع	:	شهرسازی - جنبه های زیست محیطی
موضوع	:	Sustainable development environmental aspects
شناسه افزوده	:	ضرابی، اصغر
رده‌بندی کنگره	:	HTV 6
رده‌بندی دیویی	:	۷/۱۲۱۶۰۹۵۵۹۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۸۵۰۶۶۳

عنوان کتاب	:	توسعه پایدار و شهر خلاق (مفاهیم و شاخص ها)
مؤلفان	:	علی باقری کشکولی، اصغر ضرابی.
صفحه آرا	:	فاطمه صدق زاده
ناشر	:	صالحیان
شمارگان	:	۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ:	:	اول - ۱۳۹۸
قیمت	:	۳۰۰۰ هزار تومان

آدرس: تهران - میدان انقلاب - خیابان کارگر جنوبی

خیابان ژاندارمری - پلاک ۱۲۷ - واحد ۳

شماره تماس: ۰۹۱۰۹۱۰۷۴۰۳ - ۰۶۶۹۷۹۴۰۲ - ۰۲۱

ISBN : 978-622-214-374-9

فهرست

۹		مقدمه
۱۳		فصل اول
۱۳		مفاهیم توسعه و پایداری
۱۴		تعاریف و مفاهیم
۱۴		توسعه
۱۵		توسعه پایدار
۱۸		تحلیل فضایی
۲۴		نظریه‌ی توسعه پایدار شهری
۲۹		بررسی شاخص‌های توسعه پایدار
۳۱		از آسیب پذیری به مفهوم کیفیت زندگی پایدار
۴۱		فصل دوم
۴۱		مفاهیم شهر خلاق
۴۲		تعاریف مفاهیم و اصطلاحات
۴۲		خلاقیت
۴۶		طبقه خلاق

۴۹		مبانی شهر خلاق
۵۰		حمایت از هنرهای بومی و محلی
۵۰		عناصر کلیدی شهر خلاق
۵۳		چشم انداز شهر خلاق
۵۷		شهرها و طبقه خلاق
۵۸		نقش طبقه خلاق در توسعه صنایع خلاق
۶۲		اقتصاد خلاق در شهرهای خلاق
۶۶		شاخص های ارزیابی شهر خلاق
۷۳		ارکان اصلی شهر خلاق
۷۴		زیرساختهای صنایع و شهر خلاق
۷۶		منابع فرهنگی و شهر خلاق
۷۷		سرمایه اجتماعی و شهرهای خلاق
۸۱		نظریات شهر خلاق
۸۱		نظریه طبقه خلاق فلوریدا
۸۳		بررسی تجربیات جهانی مرتبط با موضوع
۸۳		سابقه مطالعات شهرهای خلاق در جهان
۸۷		سابقه مطالعات شهرهای خلاق در ایران
۸۸		رویکرد مدیریت شهری به شهر خلاق
۸۸		خیابان به عنوان یکی از عرصه های شکل گیری شهر خلاق
۸۹		ارزیابی و نتیجه گیری

فصل سوم ۹۳

سیری بر مفاهیم پایداری و تحقق شهر خلاق در شهرهای استان یزد ۹۳

شاخص ها و مدل مفهومی تحقق شهر خلاق ۹۴

مدیریت های شهری غیرخلاقانه در شهرهای استان با تاکید بر شاخص های شهر

خلاق ۹۷

میبید شهری دارای صنایع خلاق ارزشمند (نمونه موردی) ۱۰۱

- ۱۰۲.....تغییرات صنایع خلاق
- ۱۰۴.....تغییر در اشتغال در هنرهای خلاق
- ۱۰۶.....شرایط زندگی در شهر میبد
- ۱۱۵.....منابع مآخذ

www.ketab.ir

مقدمه

توجه به مسائل زیست محیطی سابقه طولانی دارد. از دهه ۱۹۶۰ به دنبال شکل گیری نهضت های زیست محیطی، همایش های مختلفی با محوریت محیط زیست و توسعه در مناطق مختلف جهان از جمله کنفرانس یونسکو در پاریس (۱۹۶۸)، کنفرانس جنبه های اکولوژیکی در واشنگتن (۱۹۶۸)، کنفرانس استکهلم (۱۹۷۲)، همایش اعلامیه کوکویوک با رویکرد توسعه اکولوژیک (۱۹۷۴) برگزار گردید که منجر به شکل گیری کمیسیون جهانی محیط زیست و توسعه با ریاست خانم برانت لند (۱۹۸۳) شد.

با برگزاری کنفرانس ریودوآژنیرو در سال ۱۹۹۲، مباحث توسعه و اندازه گیری شاخص های توسعه پایدار جهت ارزیابی کیفیت محیط های شهری بعد تازه ای به خود گرفت به گونه ای که در این کنفرانس ۱۳۰ شاخص برای ارزیابی کیفیت محیط های شهری و رسیدن به توسعه پایدار شهری مطرح گردید. این شاخص ها رابطه مستقیمی با شکل گیری جامعه دانش محور و شهر خلاق دارند. چرا که شهر خلاق به عنوان یک مکان با شکوفایی قوی هنر و فرهنگ، خلاقیت و نوآوری با به کارگیری شاخص های توسعه پایدار است.

در شهر خلاق، خلاقیت یعنی بکارگیری توانایی های ذهنی برای ایجاد یا تبلور یک فکر یا مفهوم جدید که برخی نیز آن را به ترکیب ایده ها یا ایجاد پیوستگی بین ایده ها تعبیر کرده اند. در این تعریف، مفاهیمی چون ابداعات و نوآوری، خلاقیت در همه زمینه های علمی و در بین تمام شهروندان، صنایع خلاق، عناصر اقتصادی پایدار و محیط زیست سبز به عنوان معیارهای تکمیل رفاه اجتماعی و افزایش کیفیت زندگی و زیست پذیری شهر می باشند.

این مفاهیم در یک سناریوی چهارگانه سرمایه انسانی خلاق، کیفیت زندگی، زمینه های نوآوری و سرمایه اجتماعی منجر توسعه شهر خلاق می گردند. به عنوان مثال شهر کانازاوا یک نمونه خلاق و پایدار است که سناریوهای استعدادهای خلاق، کیفیت زندگی، صنایع خلاق، دولت خلاق، شهروند خلاق، میراث و فرهنگ قوی و زیرساخت های ورزش خلاق به طور کامل در آن مدنظر قرار گرفته است. در نتیجه خلاقیت شهری به عنوان یک رویکرد راهبردی با توجه به اینکه شهر و کیفیت زندگی در آن مستقیماً متاثر از نوع نگاه به مسائل شهری است می تواند مسیرهای فوق را در شهر تحت تاثیر قرار دهد. بنابراین می توان گفت «در حوزه تحول اقتصادهای دانش محور، شهرها نقش کلیدی را به خصوص در دو دهه گذشته ایفا کرده اند. بسیاری از شهرها، با منافع اجتماعی و اقتصادی حاصل از اقتصاد خلاق را تشخیص داده اند و در برخی از شهرها، رک و کوچک جهان، توسعه اقتصاد خلاق از اولویت های مهم به شمار می رود.

سیاستگذاران کلان، شهر در سطح سازمان های بین المللی، بنگاه های فناورانه (تکنولوژی) و فناوری برتر به این جریان و دست بوده و سی دارند تا این پدیده را تقویت کنند و شهرها با ترکیب ابعاد اقتصاد و فرهنگ در گونه ای از نظم منطقی انسانی پردازند که این موضوع را تلاش برای خلاء شدن یک شهر یا منطقه می توان عنوان داشت.

امروزه در روند جهانی شدن، خلاقیت یکی از مهم ترین عوامل رشد و موفقیت شهرهای در حال رقابت به شمار می رود، در صورتی که به نظر می آید شهرهای استان یزد سهم عمده ای در بروز فعالیت های نوآورانه و عرصه اقتصاد خلاق ندارند.

بر اساس تحقیقات ریچارد فلوریدا جذب و حفظ طبقه خلاق و بهره مندی از مزوومات اصلی توسعه و توفیق شهرهای رقیب در عرصه اقتصاد دانش پایه می باشد؛ به نظر می رسد که در این بخش نیز شهرهای استان یزد به دلیل کمبود زیرساخت ها در شاخص های جمعیتی، اقتصادی، اجتماعی و ... فاقد توان جذب و حفظ طبقه خلاق می باشند.

در شهرهای استان یزد به ویژه شهر یزد، رشد شهرنشینی، افزایش جمعیت، رشد چشمگیر صنعت ساختمان، توسعه صنایع فولاد- کاشی و سرامیک منجر به شکل گیری مسائل و مشکلاتی مانند کمبود سرانه های خدماتی در برخی از شهرها، آلودگی هوا، افزایش مصرف سوخت، معضلات زیست محیطی شده است. چنین فرآیندی، کیفیت زندگی را در شهرهای استان در معرض تهدید قرار داده است.

در این راستا، این کتاب، با بررسی مسائل و مشکلات شهرهای استان یزد، به دنبال رسیدن به توسعه پایدار شهری و ایجاد بستری برای تحقق شهر خلاق است. این رویکرد به دنبال کاهش مسائل و مشکلات موجود شهرهای استان، بررسی میزان تاثیرگذاری معیارهای شهر خلاق و توسعه پایدار بر همدیگر و در نهایت تحلیلی بر ارتباط بین شاخص های توسعه پایدار و معیارهای شهر خلاق در شهرهای استان می باشد. در این راستا، بر مبنای بررسی میزان پتانسیل شهرهای استان، استراتژی هایی به منظور دستیابی به شهر خلاق مطرح شده که میزان قابلیت های این شهرها را برای تحقق شهر خلاق در بین شهرهای این استان به بهترین وجه تشریح می کند.

دکتر علی باقری کشکولی

یکهزار و سیصد و نود و هشت